

Obra cultural en temps de crisi

La desfeta i el desprestigi patits per les caixes d'estalvi al País Valencià i en molts altres indrets a causa de la mala gestió i l'exposició al totxo han deixat en un segon terme entitats més menudes dirigides amb sentit comú i que no han oblidat la seua tasca cultural i social. És el cas de Caixa Vinaròs i la seua Fundació, creada l'any 2000 per dinamitzar l'activitat cultural local i fer de contrapès a l'escàs impuls municipal.

Una tasca sostinguda amb la col·laboració activa de personalitats rellevants de la cultura local, com ara el músic Carles Santos, un compositor de prestigi internacional que té el seu espai a la Fundació, inaugurat el mes de juny amb una suggestiva exposició de pianos intervinguts. Quan els compromisos no el porten fora de Vinaròs, Santos desenvolupa el seu treball compositiu a la Fundació mateixa: el piano de l'auditori que porta el seu nom, sepultat per les

La vida cultural de Vinaròs viu un moment àlgid gràcies al suport econòmic de la Fundació de Caixa Vinaròs i la col·laboració activa de figures rellevants de la ciutat com el músic Carles Santos o l'artista Sebastià Miralles. Una tasca important que ompli els buits deixats per l'Administració.

partitures i notes del geni vinarossenc, és bona prova d'això. I de la col·laboració amb la Fundació de les personalitats de la capital del Baix Mastrat n'és testimoni la sala Sebastià Miralles, que acull l'obra de l'escultor local i diferents exposicions d'autors locals i forasters que han de passar els filtres de qualitat. Artistes com Ramon Roig o José Córdoba, de fet, han passat per la Fundació, un llistó que ha fet atractiu exposar en aquest espai a

artistes de diferents contrades. "Figures com Sebastià Miralles ens fan de far per poder connectar amb les noves propostes del món de les arts plàstiques. O el fet que Carles Santos treballa a la Fundació demostra que s'hi troba a gust", assenyala Manuel Molinos, president de la Fundació Caixa Vinaròs. "Aquestes persones tenen un pes específic i volem aprofitar-les perquè ens ajuden a connectar-nos amb l'exterior i ens aporten una visió

A l'esquerra, un dels pianos intervinguts de Carles Santos. Sobre aquestes línies, l'espai dedicat a les ferramentes del camp, el piano de cua de l'auditori, on Santos desenvolupa el seu treball. I una fotografia recent del compositor.

diferent", remarca Manuel Molinos.

Tot i la importància de les exposicions temporals, el gran actiu de la institució són les donacions que han anat arribant i que obligaren a adquirir un nou espai a la casa coneguda popularment amb el nom de *Casa Membrillera*, ubicada al centre de la població i que és la seu de la Fundació des del 2010. En aquest edifici, a la tercera planta, hi ha una exposició permanent de l'obra donada per Miralles i pel pintor Fernando Peiró Coronado. La sala Agustí Delgado conté més de 3.500 publicacions, entre llibres, catàlegs i revistes, relacionades amb Vinaròs, mentre que la sala Joaquín Simó ofereix 22.000 fotografies i postals de la ciutat. Amb tot, un dels actius documentals més preats és un centre de documentació de la Guerra Civil espanyola amb donacions procedents dels dos bàndols. Va ser creat amb la col·laboració d'Antoni Arnau i ha atret l'interès d'historiadors de diferents procedències. Des del punt de vista històric, també té molt d'interès la correspondència que el vinarossenc Paco Batistes enviava a la seua família des del camp d'extermini de Mauthausen.

El visitant de la Casa Membrillera, a més d'un intens tràfec d'estudiants, hi troba uns altres espais permanents cridaners, com ara els dedicats al camp i el mar, que fan el paper de "petit museu etnològic", diuen els seus responsables. Un dels punts cridaners és també l'Espai Corbat, una exposició permanent de balancins de fusta corbada.

L'espai de la Fundació s'aprofita al màxim: l'auditori Carles Santos, a més d'acollir actuacions musicals, és la seu també de diversos cicles

de conferències que tenen una resposta bastant positiva a Vinaròs. Personatges com l'economista i activista Arcadi Oliveres o el jutge Elpidio Silva deixaren la sala absolutament empetitida i sense capacitat d'encabir-hi totes les persones que volien assistir a la xerrada respectiva. A més d'això, conferències amb protagonistes no tan coneguts i sobre economia, geopolítica o la història i les tradicions del Japó també han tingut una bona resposta a la ciutat. "Quan començarem a controlar el nombre de visites a la Fundació, l'any 2010, teníem al voltant de 10.000 visitants a l'any. Ara tenim unes 16.000 visites", explica Molinos, que expressa la voluntat de l'entitat de ser un referent comarcal, no sols local, i que es mostra satisfet de la dinamització econòmica que ha suposat per a la zona. "Començarem sent una fundació molt xicoteta, però cada vegada hi ha més persones d'alt nivell que vénen a la Fundació", remarca.

La institució que sosté la Fundació no té cap dubte del seu paper. El

president de Caixa Vinaròs, Sebastià Casanova, diu: "D'una banda, la finalitat de la Fundació era que si un dia desapareixia la caixa, per raons legals, perquè, financerament, estem en una posició sòlida, el patrimoni es quedara al poble. Però també volíem dinamitzar d'alguna manera l'activitat cultural de la població perquè l'Ajuntament hi feia molt poca cosa. Ara sembla que el Govern municipal s'ha animat una mica, però és cert que hi ha coses que fa la Fundació que no s'haurien fet mai a Vinaròs. Som en terra cremada, lluny de València i Barcelona, deixats de la mà de Déu. I per això és tan important estar connectats amb la realitat exterior". Sebastià Casanova no sols fa referència a la cultura, sinó també a unes altres àrees del coneixement. Una obertura necessària per a una ciutat amb un atur molt alt (28%) a causa de l'ensorrament d'alguns dels seus sectors principals (moble i pesca).

Carles Santos, que hagué de marxar de ben jove per desenvolupar la seua carrera, té ara un paper de referent a Vinaròs que ell mateix relativitza. "Estic en tot, ho veig tot, participo en les coses en què crec que haig de participar, però mantinc una certa distància. El que faig o puga dir no va dirigit exclusivament aquí, és una cosa més àmplia. Però es pot fer una segona lectura. Faig coses, com un assaig general d'una cosa que estreno a Barcelona. I, a més, és normal que sigui així. Quan hi ha coses jo hi participo. Tinc una presència i la gent sap on trobar-me. No vaig d'artista per la vida, sóc una persona accessible, del poble".

El document que certificava el tarannà de refugiat de Paco Batiste, vinarossenc que acabà en el camp d'extermini nazi de Mathausen.

Xavier Aliaga